

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XXVI. Reprehensibilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

tor, ita vt iudicialis agitata sit, decet magis, vt in confirmatoris Palatio, aut Confistorio contendatur, non in Ecclesia, quæ domus orationis est, non iurgiorum, vt hîc notauit *Alex. n. 4.* Nec obstat *c. vlt. 2. q. 2.* nam puto *gl.* esse deceptam ibi, cùm nomine Ecclesiæ intelligit locum sacrum: nam ex sequentibus verbis *vbi testes essent singulorum*, satis colligitur, sermonem esse de Congregatione fidelium. Hoc tamen discrimen est, quòd Iudicii secularis processus in Ecclesia institutus irritus sit, non autem processus causæ Ecclesiasticæ. *c. 2. iuncta gl. verb. processus de immunit. Eccles. in 6.*

Not. II. Excommunicatio ab homine seu Iudice interdum infligitur ob solam contumaciam, quia v. g. citatus comparere non vult, interdum verò ob crimen, in quo contumaciter perseuerat. v. g. Clericus concubinam dimittere recusans. Ita *Alex. hîc. n. 30.* & videri potest. *gl. in c. duo sunt. 10. dist. 96. verb. videbatur.* vbi eleganter ait: tametsi parua culpa non sit sufficiens causa excommunicationis, si tamen accedat contumacia, sufficientem adesse causam; quælibet contumacia, inquit, digna est excommunicatione, imò tantò maior videtur esse contumacia, quanto ex re minore consurgit.

Not. III. Si excommunicatus appellârit ad Sedem Apostolicam, & Iudex detulerit appellationi, hoc non obstante ab eod. Iudice peti potest absolutio, salua appellationis causa, eamque absolutionem præstita prius cautione (sicut in textu dicitur) Iudex conferre debet, tametsi Aduersarius contradicat. Ita explicat hîc *Innoc. Joan. Andr. n. 3. Imol. n. 4.* Ratio est, partim, quia ex vna parte per hanc absolutionem cursus appellationis nequaquam impeditur, sicuti docent DD. in *c. Question. 21.* vbi *Alex. n. 16. hoc lit.* partim, quia necessitas excommunicati id postulat, ne, priusquam appellationis causam prosequatur, in excommunicatione decedat, idemque sentiendum est de personalis interdicti censura, cùm etiam ea mortuum priuet sacre sepulturæ beneficio, vt docuit *l. 1. n. 5. p. 4. c. 2.* non item su-

spensio; quate si quis à suspensionis illatâ censurâ tanquam grauatus appellat, absolutionem non à Iudice à quo, sed à Iudice ad quem petere debet. videri potest *Suar. de censur. 29. S. 2. n. 3.*

Not. IV. Si excommunicatus vel interdictus à Prælato inferiore. v. g. Episcopo ex officio procedente, querelam deferat ad superiorem, videlicet Archi-Episcopum, tanquam grauatus, absolui is debet præstita cautione de parendo iuri, non obstante, quòd Episcopus contradicat & ad Pontificem appellet. Ita *Imol. hîc. n. 6.* & dicitur *inf. in c. Ex p. 23. de sent. excommunicat.*

CAPITVLVM XXVI.

Reprehensibilis.

PARAPHRASIS.

Alex. III. in Generali Lateranensi Concilio *c. 6.* prohibuit, ne Ecclesiarum Prælati in subditos suos suspensionis aut excommunicationis sententiam proferant, non præcedente Canonica monitione, nisi talis culpa sit, quæ ipso iure censuram huiusmodi annexam habeat. Præterea, ne subditi contra disciplinam Ecclesiasticam appellent, sin autem aliquis ex causa rationabili appellârit, tum Iudex à quo competentem ei terminum temporis assignet, intra quem, si appellationem neglexerit, Prælati à quo appellatum, resumat jurisdictionem. Deinde si intra terminum veniente eo, contra quem appellatû est, is, qui appellauit in quocunq; negotio, non aduenerit, condemnandus est, ad compensationem expensarum factarû ab aduersario, dummodò quid proprium habeat, vt vel hac ratione compescatur ab appellatione temeraria; potissimum verò Religiosis vetatur, ne, si ob excessum aliquem corrigendi sint, contra Regularem disciplinam Prælati & Capituli appellare præsumant, sed humiliter ac deuotè sibi salutarem pœnam suscipiant.

SYM-

S V M M A R I V M.

1. Excommunicatio ab homine nunquam alicui infligi potest, nisi precedente admonitione Canonica.
2. Vt nec alia censure quevis, cum omnis censura contumacia supponat, suspensio tamen & interdictum interdum vt pura pena infligitur, qua sine monitione esse potest.
3. Appellans si intra terminum definitum appellationem non sit prosecutus, iudex à quo reassumit jurisdictionem; appellans ad expensas condemnatus, jure Casareo iudicis arbitrio punitur.

Not. I. Excommunicatio ab homine seu Iudice nunquam alicui infligi potest nisi precedente monitione canonica, ita vt non obtemperans contumax appareat. *cap. Romana. 5. §. sed nec. de sent. excom. in 6.* Aliter dici potest, quod excommunicatio nunquam inferatur ob culpam merè præteritam, tamen si grauissima sit: nam si reus contumax non sit, sed Ecclesiæ mandatis deinceps parere paratus, excommunicari non potest, imò si in tali casu excommunicationem contraxisset, & satisfactionem emendationemque sponderet, absolui deberet iuxta *cap. procedens.*

Ratio est: quia excommunicatio non est mera pœna siue vindicta, sed pœna salutaris & medicinalis, quare cum spiritualibus magnis commodis priuet, inferri non debet, nisi perversis & contumacibus; sed & auferri contracta debet, quamprimum aliquis contumaciam & cordis durtiam deposuerit, vide quæ docui *l. 1. tr. 5. p. 1. c. 5. ass. 1.*

Quæres, Num hæc doctrina etiam de suspensione & interdicto accipi debeat, & quidem *in cit. c. Rom.* tantum excommunicationis mentio fit, in hoc autem *cap.* etiam suspensionis, sed non interdicti.

2. **Resp.** Cum *Innoc. in c. 1. de excess. Pralat. n. 1. Abb. hic. n. 3. Suar. disp. 3. f. 10. n. 2.* traditam doctrinam locum habere in omni censura, cum omnis censura propriè dicta contumaciam supponat, sicuti docui in *cit. c. 5. n. 3.* Discrimen autem hoc est inter excommunicationem & alias duas Canonicas pœ-

nas; quia omnis excommunicatio est propriè censura, ideòque contumaciam requirit, quæ sine monitione non est; at verò suspensio ad aliquod tempus interdum Clerico infligitur ob culpam merè præteritam atque emendationem & satisfactionem promittenti, ita vt pura pœnæ rationem habeat, sicuti colligitur ex *cap. Tam literis. 23. in fin. de testibus. & c. 2. de Cler. excom. & docui l. 1. tr. 5. p. 3. c. 3. ass. 3.* sed & interdictum personale fieri posse ob culpam merè præteritam, seu vt puram pœnam, testatur *Alexand. hic. n. 7. Suar. in fine disp. 32. de Censur.*

Not. II. Si appellans intra terminum definitum appellationem non prosecutus sit, Iudex à quo, reassumit jurisdictionem *cap. Cum sit. 5. h. tit. & appellans ad expensas & interesse adversario præstandum condemnatur.* Alià tamen pœnà non afficitur, licet aliter statutum sit secundum jus Cælareum, videlicet vt Iudicis arbitrio puniatur. *l. Eos 6 §. ne temerè. C. de appell.*

Cætera, quæ hîc dicuntur de non appellando à disciplina Ecclesiastica maxime regulari, leges, *in c. 3. h. tit.*

CAPITVLVM XXVII.

Ad hæc.

P A R A P H R A S I S.

Si pars litigans appellauerit, Iudex à quo præcipere ipsi potest, vt intra terminum ipsi præfixum, prosequatur appellationem aut ad Iudicem suum redeat; quod si verò pars altera iudicem suspectum habuerit, tunc compelli potest, vt arbitrum sibi eligat, qui de suspitionis causa, legitime sit, diiudicet, de hoc posteriore dicitur *cap. 61. h. tit.*

S V M M A R I V M.

1. Iudex à quo, non tenetur appellanti terminum prosequenda appellationis definire, sed potest, si velit causam relinquere in dispositione juris communis.
2. Debet autem definire, si pars litigans temerè & frustratorie appellaret.